บทที่ 1

บทนำและวัตถุประสงค์

การเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรบนพื้นที่สูงส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์หลักๆ อยู่ 3 ประการ คือ เลี้ยงเพื่อการบริโภคในครอบครัว เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ และการเลี้ยงเพื่อจำหน่าย สัตว์ที่นิยมเลี้ยงบนพื้นที่สูงคือไก่และสุกร เนื่องจากเลี้ยงง่ายและจำเป็นต้องใช้ในงานพิธีกรรมตามความเชื่อต่างๆ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ได้เข้ามาสนับสนุนงานปศุสัตว์ในพื้นที่โครงการหลวงและโครงการขยายผลโครงการหลวง เพื่อให้สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ ให้แก่เกษตรกรและผู้ที่สนใจนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรต่อไป นอกจากนี้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงยังได้สนับสนุนพันธุ์สัตว์ชนิดต่างๆ เช่น สุกร กระต่าย แพะ แกะ โค-กระบือ และไก่สายพันธุ์ต่างๆ โดยเฉพาะไก่กระดูกดำซึ่งชาวจีนฮ่อและม้งเชื่อว่าเป็นอาหารบำรุงร่างกาย จึงทำให้มีราคาสูงกว่าไก่พื้นเมืองชนิดอื่น 60-80% จุดเด่นของไก่กระดูกดำ คือ มีโปรตีนสูง (24.4 กรัม/เนื้อ 100 กรัม) แต่มีไขมัน คอเลสเตอรอล ไตรกลีเซอไรด์ และกรดไขมันชนิดอิ่มตัวต่ำ และมีกรดไขมันชนิดไม่อิ่มตัวอยู่สูง เมื่อเทียบกับไก่พื้นบ้านไทย ไก่เบรส และไก่พันธุ์โรดไอส์แลนด์เรด (Jaturasitha และคณะ, 2008)

ทั้งนี้ที่ไก่กระดูกดำได้รับความนิยมอย่างมากมาจาก สีดำที่ปรากฏในเนื้อ และกระดูกนั้นเป็นผลมาจากการทำงานของสารเมลานิน (melanin) ซึ่งพบว่าทำหน้าที่เป็นสารต้านอนุมูลอิสระ และเกี่ยวข้องกับการทำงานของภูมิคุ้มกัน (Hsiehl and Lien1, 2012) ลักษณะของไก่กระดูกดำที่สำคัญคือ หนัง เนื้อ และกระดูกต้องมีสีดำ โดยในพื้นที่โครงการหลวงมีการเลี้ยงไก่กระดูกดำ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม หนองเขียว ขุนวาง ห้วยน้ำขุ่น สะโงะ ผาตั้ง และสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวง จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สลอง วาวี ปางหินฝน ห้วยเป้า และขุนสถาน แต่การเลี้ยงในปัจจุบันเกษตรกรยังมีการเลี้ยงแบบปล่อย ซึ่งทำให้ไก่กระดูกดำสามารถไปผสมข้ามกับไก่สายพันธุ์อื่นๆ ทำให้ลักษณะประจำพันธุ์บางอย่างหายไป มีสายพันธุ์ที่หลากหลาย อีกทั้งยังไม่ได้รับการปรับปรุงสายพันธุ์ให้เหมาะสมกับการเลี้ยงในเชิงการค้า การศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งหวังที่จะคัดเลือกไก่กระดูกดำที่มีลักษณะดีตรงตามสายพันธุ์ และตรงกับความต้องการของตลาดให้มากที่สุด เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้ได้ไก่กระดูกดำสายพันธุ์ดีตรงตามลักษณะ และมีการเจริญเติบโตบนพื้นที่สูงได้ดี สามารถขยายพันธุ์เพื่อส่งเสริมเป็นอาชีพให้แก่เกษตรกรบนพื้นที่สูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ไก่กระดูกดำให้ตรงตามสายพันธุ์ มีสมรรถภาพการผลิตที่ดีขึ้น ปรับตัวได้ดีกับสภาพอากาศบนพื้นที่สูง ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเล แตกต่างกัน 3 ระดับความสูง